

Izveštaj o praćenju govora mržnje, diskriminatornog, stereotipizirajućeg i zapaljivog govora u informativnim medijima

u veljači 2016.

Dražen Hoffmann

Zagreb, 14. ožujka 2016.

Veljaču 2016. obilježio je početak rada Vlade Republike Hrvatske, razina političke komunikacije u javnosti dodatno se srozala, a tim putem kreću i demokratski standardi i kontekst funkcioniranja javnih institucija. No, razina komunikacije između formalnih političkih aktera, ma koliko niska bila, ovdje nije u središtu pozornosti, nego je to onaj govor koji je svojom isključivošću nespojiv s demokratskim vrijednostima. Osobito u okolnostima degradacije demokratskih dostignuća, zapaljivi govor ima sve preduvjete za nesmetan daljnji život u javnom prostoru.

Jedna je od kontroverznih tema u diskusiji o društvenoj odgovornosti medija sve veće otvorenosti medija za sudjelovanje medijskih publika, što se posebno odnosi na internetske portale, koji omogućavaju komentiranje članaka koje objavljuju, bilo pod stvarnim imenima ili pod pseudonimima korisnika. Dok jedni smatraju kako je u samoj naravi tih medija da pozivaju na participaciju čitateljskih publika koje trebaju moći slobodno iznositi svoje stavove, drugi upozoravaju kako impersonalnost i anonimnost koju pružaju korisnička imena omogućavaju da upravo u ovim komentarima čitatelji bez zadržke iznose diskriminatorne, mrzilačke i druge neprihvatljive komentare.

Četvrta runda GONG-ovog praćenja medija obuhvatila je razdoblje od 1. do 29. veljače 2016. godine, s ciljem identificiranja aktera i medija koji plasiraju diskriminatorne i stereotipizirajuće izjave i napise u javnost te konstatiranja kako su one tretirane.

Uzorak medija uvrštenih u praćenje sastojao se od šest dnevnih listova¹, sedam tjednika², četiri televizijske panel-emisije/talk-showa³, jedne radijske emisije s emitiranjem uživo⁴ te sedam internetskih portala⁵. Sadržaji iz svakog od praćenih medija uključeni su u analizu tematskim kriterijem tzv. „svjetonazorskih“, odnosno vrijednosno zasićenih tema koje zauzimaju važna mjesta u hrvatskom javnom diskursu i medijskom prostoru:

1. izbjeglička kriza i migracije u Europi,
2. ljudska prava LGBTIQ osoba,
3. rod i politička participacija,
4. identitet i prava nacionalnih manjina u Hrvatskoj, te
5. rehabilitacija ustaškog režima.

U praćenju su kombinirani kriteriji ovih tematskih područja i naznaka upotrebe problematičnog govora, temeljem korištene definicije utemeljene na Preporuci ministarskog odbora Vijeća Europe No. R(97)20, prema kojoj govor mržnje obuhvaća *sadržaje kojima se izražava, zagovara ili potiče mržnja, diskriminacija ili nasilje, ili koji izruguju, omalovažavaju, ponižavaju, dehumaniziraju ili obezvređuju određene ciljane društvene skupine – ili njihove pripadnike – po određenim zajedničkim značajkama kao što su rasa, boja kože, nacionalno ili etničko podrijetlo, vjera, spol, seksualna orijentacija, imigrantski status ili podrijetlo i slično.*

Praćenjem je identificiran ukupno sljedeći broj potencijalno problematičnih medijskih objava koje su zatim uključene u analizu:

- 21 članak iz dnevnog tiska,
- 17 članaka iz tjednika,
- 17 članaka s internetskih portala,
- 1 radijska emisija,

Iz građe koja je obuhvaćena praćenjem, ovdje su izdvojeni slučajevi koji ocrtavaju najeklatantnije linije problematičnog govora (diskriminatornog, stereotipizirajućeg govora ili govora mržnje) u praćenom razdoblju, uz napomenu kako su se refleksije nekih od njih pojavljivale i u drugim medijskim objavama i polemikama.

---

¹ 24 sata, Jutarnji list, Večernji list, Glas Slavonije, Novi list, Slobodna Dalmacija

² 7dnevno, 24 express, Glas Koncila, Globus, Nacional, Novosti, Telegram

³ Bujica, Markov trg, Otvoreno, RTL Direkt

⁴ U mreži Prvog – Hrvatski radio

⁵ Bilten, Direktno, Dnevno, Libela, Lupiga, Index.hr, Narod.hr

0. Kontekst: "državna revizija"

Veljača je od samog početka mjeseca bila izrazito obilježena debatama o primjerenosti novoimenovanog ministra kulture Zlatka Hasanbegovića za njegovu funkciju. Hasanbegović, povjesničar poznat po sklonosti revizionističkim stavovima prema Drugom svjetskom ratu te nazivanju antifašizma „floskulom bez utemeljenja u Ustavu RH“ u prethodnim medijskim nastupima, dospio je u središte medijske pažnje kad je tjednik *Novosti* 12. veljače u javnost plasirao ministrov tekst iz lista *Nezavisna Država Hrvatska* nastao 90-ih, a u kojem on odaje počast žrtvi "ustaških heroja i mučenika". Hasanbegović je pokušao zatvoriti diskusiju javno nazvavši ustaške zločine "najvećim moralnim posrnućem u povijesti hrvatskoga naroda". No, u drugoj polovici mjeseca, u „mainstream medije“ je dospjela i snimka ministrova govora na sprovodu Mirsada Bakšića iz 2012. godine, u kojemu se referira na "našu najveću nacionalnu tragediju i poraz iz 1945. godine".

Kako ove činjenice mogu utjecati na kontekst javne komunikacije? Revizionistički stavovi, artikulirani javno od osobe koja osim znanstvenog autoriteta odnedavno uživa i politički autoritet državnog dužnosnika, u kontekstu obilježenom političkim podjelama i radikalizacijom političkog diskursa, doprinose slanju daleko šire i štetnije poruke – one kako je zbog represalija komunističkog režima opravdano delegitimirati antifašizam u cijelosti, od čega nije velik korak ni do rehabilitacije fašističkih režima. Bez obzira na sofisticiranost argumentacije, u javnom prostoru revizionizam neminovno donosi i takve reperkusije.

1. Naslovnica poljskog tjednika *wSieci* – ksenofobne poruke u vizualnom jeziku

Izdanje poljskog tjednika *wSieci* od 19. veljače izazvalo je kontroverze širom Europe korištenjem vizualnih poruka koje promiču rasizam i diskriminaciju. Naime, novine su naslovnicu na kojoj velikim slovima stoji naslov teme broja „Islamsko silovanje Europe“ opremili i pripadajuće provokativnom fotografijom, na kojoj veći broj ruku tamnoputih muškaraca poseže za bjelkinjom zaogrnutom zastavom Europske unije. Budući da nije ostavljena dvojba o stavovima kakvi se ovime propagiraju, većina domaćih medija očitivala se o ovom odabiru vizualnog izričaja kao „šokantnom“, „skandaloznom“, „ksenofobnom“ itd. No, internetskom portalu *Dnevno.hr* o naslovnici poljskih novina osvanuo je članak naslova „POLJACI DIGLI EUROPU NA NOGE: Naslovnica magazina šokirala istinom!“. U tekstu članka stoji:

Mediji Europe naslovnicu poljskog magazina wSieci, na kojoj više tamnoputih ruku pokušava strgnuti zastavu Europske unije kojom je ogrnuta žena bijele puti prenose kao skandaloznu i šokantnu, nečuvenu i nedopustivu. Teško se s time složiti, jer naslovnica je slikoviti prikaz stvarnosti – istine u kojoj se nalazimo i koju nikako ne smijemo ignorirati ako i želimo stvarati 'suživot'. Naslovnica je tako razbjesnila tolerantne i sve one koji se pokušavaju ne pomiriti s činjenicom da je 'silovanje' dio kulture nacija koje preplavljaju naš kontinent.

Osim „šokiranja istinom“, komentar progovara o „silovanju“ kao dijelu kulture nacija koje preplavljuju Europu“. I opet, podržavanje ovakvih senzacionalističkih i huškačkih stereotipa zanemaruje činjenicu da počinitelji svakog seksualnog nasilja, bili oni migranti ili ne, imaju imena i prezimena te da moraju odgovarati individualno, a ne mogu stajati za cjelinu nacionalnih skupina iz kojih potječu. Silovanje je kazneno djelo koje ima počinitelje, a ne kulturna činjenica, a ako je medij koji je naslovnicu istaknuo

time – bez obzira na kritike – i postigao cilj maksimalizacije svojeg publiciteta, ništa manje štetno nije aplaudirati mu i plasirati stav kako je na udaru kritike jer je progovorio „istinu“.

S druge strane, problem druge vrste s prenošenjem istinitih informacija pokazali su oni, uglavnom njemački mediji koji su incidente seksualnog nasilja u Kölnu početkom godine pokušali zataškati kako ne bi doprinosili panici i islamofobiji. Upravo su svjesnim propustom djelovanja u cilju informiranja javnosti ti mediji doprinijeli nepovjerenju, osjećaju ugroze i legitimiranju ksenofobnog diskursa. Zataškavanjem grubih kršenja ljudskih prava ne postiže se cilj promicanja tolerancije i suživota, već se širom otvara prostor za opravdavanje svih budućih kršenja ljudskih prava, o kojim se god skupinama radilo. Odgovornost je medija da informacije prenesu vjerodostojno, ne upuštajući se u ovakve generalizacije.

2. O „slobodarskom i ekumenskom“ ustaškom pokretu

U aktualiziranoj javnoj debati o hrvatskoj političkoj povijesti 20. stoljeća te borbama oko njezinih različitih interpretacija, pojavljuju se i argumenti koji pripadaju strani *negacionizma* – poricanja ili umanjivanja počinjenih zločina genocida, agresije, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti. Kolumnist **Tvrtko Dolić** u takvom je tonu interpretirao povijest, okarakteriziravši u svojoj kolumni u tjedniku *7Dnevno* od 19. veljače Antu Pavelića kao „domoljuba“, a ustaški pokret kao „slobodarski i ekumenski“. Ne zadržavajući se samo na ocjeni političkog pokreta, o postupcima režima koji je taj pokret uspostavio 1941. godine ustvrdio je:

Hitler je u NDH nametnuo rasne zakone, ali ustaški režim nije slao Židove u Jasenovac. Naprotiv, uveo je ublažavajuće anekse na rasne zakone. Možda nam netko od antifašista zna objasniti zašto su se Židovi Trećeg Reicha najradije sklanjali u Hrvatsku?

Autor u kolumni tako ispisuje apologiju „časnog Ustaškog pokreta“ i iznosi argumente o unutarnjem ekumenizmu režima koji je samo u jasenovačkom koncentracijskom logoru [presudio](#) desecima tisuća ljudi, od čega većini na osnovi njihove nacionalne, etničke ili vjerske pripadnosti. Diskurs veličanja ustaškog pokreta koji je takav režim uspostavio te umanjivanje i relativizacija režimskih zločina bliže se poruci kako su postupci tog režima bili razumljivi, pa i prihvatljivi. Napokon, argumenti koji umanjuju razmjere zločina ili ih relativiziraju, s ciljem rehabilitacije režima koji je stvoren od i svojom je politikom „rasne čistoće“ podupirao nacistički i fašistički režim, za tolerantno su društvo upravo cinični i degutantni.

3. O ministru Hasanbegoviću i islamofobiji

Paralelno s njegovim stupanjem na dužnost, početkom veljače započeli su i kritički javni istupi i protesti protiv imenovanja dr. sc. Zlatka Hasanbegovića za ministra kulture. Kao iskaz podrške ministru, aktivistkinja udruge *U ime obitelji* dr. sc. Željka Markić, gostujući u emisiji *U mreži Prvog* na prvom programu Hrvatskog radija, u javnost je plasirala tezu o tome kako su kritike novog ministra motivirane islamofobijom te kako spominjanje tzv. Handžar-divizije u kritikama ministra (koji se u svom radu tom vojnom formacijom bavio) predstavlja pokušaje da ga se diskreditira na vjerskoj

osnovi. Ova je teza u veljači zaživjela i ponavljana je više puta, od različitih aktera i u različitim medijima, s nastojanjem da se ministrove kritičare kolektivno prokaže kao mrzitelje muslimana.

Potpuno je točno kako je islamofobija u porastu u Europi i kako se radi o trendu koji poprima zabrinjavajuće razmjere, kao što je točno i da se taj trend reflektira u javnom diskursu. No, na tragu ideje novinarkе Veronike Rešković s portala *Forum.tm*, zanimljivo je obratiti pažnju na komentare koji se nalaze ispod nekih od internetskih članaka objavljenih od početka kalendarske godine, a u kojima se spominju islam i muslimani.

Naslov članka	Datum	Komentar ispod članka
MIGRANTI UZNEMIRILI NJEMAČKU Njemačka javnost u šoku: 'Bilo je strašno, bilo ih je na stotine, opkolili su nas i seksualno napastovali'	05.01.2016.	 L - 2 months ago To se sve moglo i očekivati od velikog broja nepoznatih i neciviliziranih ljudi. Oni su došli do svog cilja novo mjesto za sve vrste kriminala, baš kako izvještavaju mediji u Njemačkoj . Sada su u Njemačkoj kampovi u kojima imaju besplatno uzdržavanje, iz dosae bave se svojim kriminalnim poslom. Žalim sve što se događa civiliziranoj Evropi!
MIGRANTI UZNEMIRILI NJEMAČKU Njemačka javnost u šoku: 'Bilo je strašno, bilo ih je na stotine, opkolili su nas i seksualno napastovali'	05.01.2016.	 J - 2 months ago Vjerojatno su, došavši iz islamskih zabit, u kojima su sve donedavno bili, pomislili da su stigavši u Njemačku došli u raj pa sad hvataju djevice. P.S. Koliki idiot se mora biti kada se ovakve, znajući tko su, što su i kakvi su, poziva i masovno prima u svoju kuću te pokušava s njima graditi suživot i bolju sutrašnjicu .
MIGRANTI UZNEMIRILI NJEMAČKU Njemačka javnost u šoku: 'Bilo je strašno, bilo ih je na stotine, opkolili su nas i seksualno napastovali'	05.01.2016.	 P - 2 months ago Dobro, ali oni su moralni slabići bez kičma koji ako bi se mi probudili lako mi bi protiv ih... muslići su druga dimenzija. Pobjedit ćemo mi i ih ali bit će opako.
Marokanci uhitili belgijskog državljanina direktno povezanog s masakrom u Parizu	18.01.2016.	 o - a month ago ima tipicnu marokansku facu, sve sami lazljivci i varalice, magrebljani su najgori!
Cameron poziva britanske muslimanke da polože test poznavanja engleskog	18.01.2016.	 N - a month ago Bolje ih traži da polažu civilizacijski test.Neznanje jezika je minorno,brzo će oni to naučiti jer im je "kolektivni dio mozga" prazan.
MIGRANTIMA SE UVOZI DŽIHADIZAM U EUROPU Starešina: Seksualno zlostavljanje u Njemačkoj pokazivanje je nadmoći nad protivnikom	19.01.2016.	 1 - a month ago Ta eminina priča o "fašizmu" je mantra naučena u nekoj od medresa. Istu mantru možete čuti od bilo kojeg islamskog učitelja kada počnete postavljati nezgodna pitanja o njihovim unutarnjim pravilima ponašanja, šerijatskim zakonima ili međuljudskim odnosima njih kao muslimana sa nama kao kršćanima na svim razinama. Ne daj bože da od njih zatražite da se u potpunosti prilagode kulturi i običajima zemlje u koju su došli živjeti, to je isto podložno mantri o "fašizmu".
MIGRANTIMA SE UVOZI DŽIHADIZAM U EUROPU Starešina: Seksualno zlostavljanje u Njemačkoj pokazivanje je nadmoći nad protivnikom	19.01.2016.	 c - a month ago Ova Emina je samo jedna od onih plaćenika iz "NGO " gerile koji se ne libe fašističku stigmu ljepiti svima koji o valu islamske najezde na Europu ne misle kao ona i njezini. Togonal zaboravlja da je HRT javna telka i da takvi politički marginalci kao što je ova komsomolka Emina, nemaju što tražiti u tako gledanoj emisiji, gdje je došla s ciljem propagiranja agresivnog islamskog svjetonazora. Burka u Europi je nioj nainormalnija stvar.
Tko je dr. sc. Zlatko Hasanbegović, novi ministar kulture	21.01.2016.	 M - a month ago hmmm, priprema za islamizaciju Hrvatske? Ne kazem da je covjek los (nemam pojma o njemu), ali prema ovome clanku se skoro pa isključivo bavi muslimani (u poveznici sa Hrvatskom). Tu, ako ne drugo, dolazi do profesionalne deformacije... a bit ce ministar kulture RH!! ispricavam se, nisam bio jasan pa dodajem ovo: ne ide kritika njemu kao osobi (koju ne poznajem) nego kako je bio predstavljen u ovom clanku!
HRW: Hrvatska odobrila azil za samo 32 ljudi	27.01.2016.	 C - a month ago Vecinski udio srednjeistocnih imigranata je kriminalno. Azil im se ne smije odobrit za dobrobit sigurnosti Hrvatskog naroda!

Izvor? Komentari korisnika na članke na portalu **Narod.hr**, jednom od medija koji su predvodili u zagovaranju teze kako su kritike ministra Hasanbegovića po svojoj naravi islamofobne.

Obzirom na to da su neki komentari ispod članaka na Narod.hr označeni kao obrisani, taj portal očito ima i određenu praksu moderiranja komentara. No, iako nipošto nije jednostavno održavati pregled nad svim pristiglim komentarima čitatelja, zapaljivi pa i otvoreno islamofobni komentari poput navedenih i dalje su prisutni.

4. U mreži Prvog (HR1) – uključivanje publike i dobra urednička praksa

U diskusiji o (ne)primjerenim (ne)reagiranjima samih medija, potrebno je s druge strane istaknuti primjer dobre prakse koju je voditeljica Marija Gerbec Njavro upotrijebila u emisiji Prvog programa Hrvatskog radija *U mreži Prvog* od 16. veljače, emitiranoj pod naslovom „Porast nesnošljivosti u društvu?“.

Slušateljica koja se telefonski javila u emisiju navela je:

Pa valjda je svima danas jasno da je manjinama u cilju da rasture hrvatsku državu – napadaju nas kao ose, ne daju nam naprijed i stalno forsiraju svoje teme, da su ugroženi. Neka se sjetite „balvan-revolucije“, neka se sjetite „biće mesa, klaćemo Hrvate“! (...) Oni dižu glave!

Aludirajući na akte i simbole agresije na Hrvatsku iz 1991. godine, slušateljica je ustvrdila kako je cilj nacionalnih manjina u Hrvatskoj destabilizacija države i teror nad većinom – što je u najmanju ruku gruba i stereotipizirajuća generalizacija koja je uvredljiva za pripadnike nacionalnih manjina.

Reakcija voditeljice bila je isključivanje slušateljice uz riječi:

Prekinut ću vas tako da ću citirati premijera Oreškovića: „ne smijemo zaboraviti svoju prošlost, ali bolja budućnost mora biti naš cilj.“

U emisiji koja se emitira uživo, urednička intervencija u nedopustiv govor koji plasiraju sudionici mora biti i opravdana i spretna. U u ovom slučaju, bila je oboje.

5. Pozicija institucije vlasti prema zapaljivom govoru: o aktivistima, njihovoj odgovornosti i iritiranju većine

Za kraj, još jedan komentar o kontekstu, ovoga puta oblikovanom izrazom stava državne vlasti. U veljači, u obliku otvorenog pisma objavljen je odgovor predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović na prethodno pismo zastupnika srpske nacionalne manjine dr. sc. Milorada Pupovca. Pupovac je u svojem pismu bio izrazio zabrinutost zbog „atmosfera netolerancije i poruka mržnje“ te naveo slučajeve u kojima je veći broj javnih osoba i organizacija izložen prijetnjama, referirajući se, između ostaloga, na prijetnje predsjednici VEM-a Mirjani Rakić, glumici Nini Violić, aktivistu Zoranu Pusiću i drugima. Pismo je došlo ubrzo nakon što su početkom mjeseca u Vinkovcima osvanuli grafiti s porukama poput „Smrt Oliveru Frljiću“, „Pusićka umri“, „Stanimirovića u logor“, „Abolirane četnike u zatvor“ itd.

U svojem odgovoru, predsjednica je osudila takve postupke, no, dodala je:

Dužna sam, međutim, ustvrditi da među osobama koje ste naveli ima i onih koji svojim javnim djelovanjem godinama provociraju, iritiraju, pa i vrijeđaju najveći dio hrvatske javnosti, neistinito prikazuju i čak izruguju Domovinski rat i, u osnovi, niječu stvarnost, a implicitno i samu ideju hrvatske države, stvarajući tako ozračje napetosti, isključivosti i netolerancije. To nikako ne navodim kao opravdanje vrijeđanja ili prijetnji tim osobama, što držim nedopustivim. Smatram međutim kako u prosudbi neželjenih pojava, uzimajući posebice u obzir i činjenicu da proteklih godina tijela državne vlasti nijednom nisu reagirale na takva izrugivanja i provokacije, treba biti objektivan.

U bilo kojoj javnoj polemici, ova bi poruka imala narav implicitnog relativiziranja zastrašivanja i prijetnji nasiljem kojemu su izložene prozване osobe, što je osobito problematično s obzirom na dosadašnje incidente prijetnji „nepoćudnim“ osobama u Hrvatskoj. No, dolazeći od predsjednice države, ovakav stav, ma kako diplomatski izražen, ima još ozbiljnije implikacije jer ne izražava jasnu osudu zapaljivog govora – upravo suprotno, upozorava kako su kulturnjaci, predstavnici nacionalnih manjina i aktivisti za ljudska prava sami (su)odgovorni za prijetnje koje dobivaju jer „provociraju i iritiraju“ najveći dio hrvatske javnosti. U izostanku bezrezervne osude ovakvih incidenata koji su se događali i nastavljaju se događati, „najveći dio hrvatske javnosti“ mogao bi zaključiti kako je opravdan svaki nastavak prijetnji, a možda i neki ozbiljniji potezi poduzeti prema onima koji „provociraju i iritiraju“.

Poanta

Kao što pokazuju i primjeri iz hrvatske javnosti, govor mržnje ima istaknutu dimenziju društvene moći, u smislu posebne izloženosti diskriminatornom govoru manjinskih skupina po bilo kojoj osnovi. Dinamika odnosa manjinskih skupina i većinske populacije po svojoj je prirodi takva da pripadnici manjina, pod uvjetima agresivne političke retorike i uz odgovarajući društveni sentiment, lako mogu biti i bivaju izloženi pritiscima, diskriminaciji, pokušajima asimilacije, pa i pozivima na izgon ili eliminaciju. Negiranje ili relativiziranje postupaka režima koji su to i pokušavali učiniti samo daje za pravo takvim pozivima danas te nipošto nije bezazleno.

Nad prostorom izražavanja u medijima, koji danas uključuje ne samo objave koje potpisuju same medijske redakcije već i prenošenje sadržaja iz drugih medija, ali i uključivanje medijskih publika svojim očitovanjima i komentarima, moguće je i u najmanju ruku poželjno uspostaviti minimalnu kontrolu koja filtrira neprihvatljiv sadržaj – u prvom redu govor mržnje, podržavanje diskriminacije i huškački govor. Kako bi mediji mogli ispunjavati svoju zadaću afirmacije pluralizma i doprinosa informiranju i komunikaciji u istinski demokratskoj javnosti, sadržaj koji podržava ili potiče mržnju ili diskriminaciju temeljem bilo koje karakteristike – nacionalnosti, etniciteta, vjeroispovijesti, spola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije ili bilo čega drugog – ne treba imati svoj prostor, niti može biti obranjiv pozivanjem na načelo slobode izražavanja. Ovaj minimum kontrole nije nužno lako i praktično postaviti, ali mehanizmi moderiranja u svim vrstama medija postoje, kao što postoje i primjeri njihovog dobrog i opravdanog korištenja.

Napokon, odgovornost je obnašatelja najviših državnih dužnosti da svojim porukama mržnju, zastrašivanje i prijetnje ne relativiziraju, a pogotovo ne prebacuju odgovornost na one kojima su upućeni. U demokratskim društvima, prešućivanje ili relativizacija prijetnji, pa i njihove eskalacije, od strane vlasti, jedna je od najgorih poruka – aktivistima da se na njih vladavina prava ne odnosi i da ne mogu očekivati zaštitu, a onima koji im žele nauditi da je „sezona lova“ otvorena i da reperkusija neće biti.

Za sadržaj članka isključivo je odgovoran GONG te on ni na koji način ne predstavlja službene stavove donatora. Ovaj izvještaj je nastao u sklopu projekta 'Dosta je mržnje!', uz financijsku podršku Fondova Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške za organizacije civilnoga društva, čiji je provoditelj za Republiku Hrvatsku Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.